

Peer
Parliaments

Make
yourself
heard

**EUROPEAN
CLIMATE
PACT**

#MyWorldOurPlanet
#EUClimatePact

**Ako vyrábať energiu
ekologicky a spravodlivo.**

**Materiály
pre modul 2**

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: výroba a používanie

Otázka č. 1

Od solárnych panelov na streche až po lepšiu izoláciu v stenách - to, ako vyrábame a uchováame energiu v našich domovoch je kľúčové pre väčšiu udržateľnosť nás ako spoločnosti. Čo by ste potrebovali na efektívnejšie a udržateľnejšie využívanie energie vo svojom domove? **Pozrite si nižšie uvedené možnosti, porozprávajte sa** o nich so svojou skupinou a **zoraďte** ich podľa riešení, ktoré považujete za najlepšie.

Body	Možnosť
5 body	B
4 body	C
3 body	A
2 body	E
1 bod	D

Vzor hlasovacieho lístka

- A** Mali by byť k dispozícii stimuly a jasné informácie o výhodách, ktoré mi pomôžu dosiahnuť **energeticky úsporné zmeny**, ako je napr. izolácia môjho domova, montáž inteligentného termostatu, výmena starých okenných rámov a používanie energeticky úsporných žiaroviek.
- B** Mali by sme byť povzbudení k prechodu na **zelenú elektrickú energiu a vykurovanie** pre naše domovy, napr. zvyšovanie cien pre energiu vyrobenú z neobnoviteľných zdrojov.
- C** Stimuly by mali zlacniť a zjednodušiť inštaláciu ekologickejších zdrojov energie v mojej domácnosti, ako sú solárne panely a tepelné čerpadlá.
- D** Malo by byť znemožnené využívať **energiu z neekologických zdrojov**, ako je uhlie. Tieto zdroje by sa mali súčasne prestať využívať čo najskôr.
- E** Aké **ďalšie riešenia** Vám napadajú?

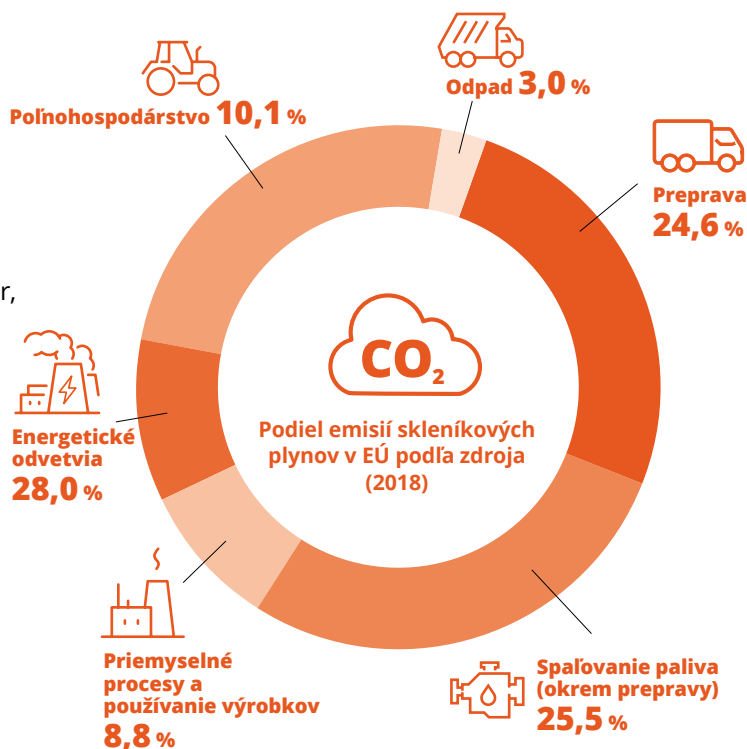
Kontext

Každá moderná spoločnosť a ekonomika stojí na energii : potrebujeme ju na výrobu elektriny, vykurovanie našich domovov a poháňanie našich vozidiel. Hoci väčšina energie sa stále vyrába z fosílnych palív (ropa, uhlie a plyn), menšie množstvo pochádza z obnoviteľných zdrojov, ako je slnko, vietor, voda a geotermálne teplo. A tento podiel pomaly, ale isto rastie.

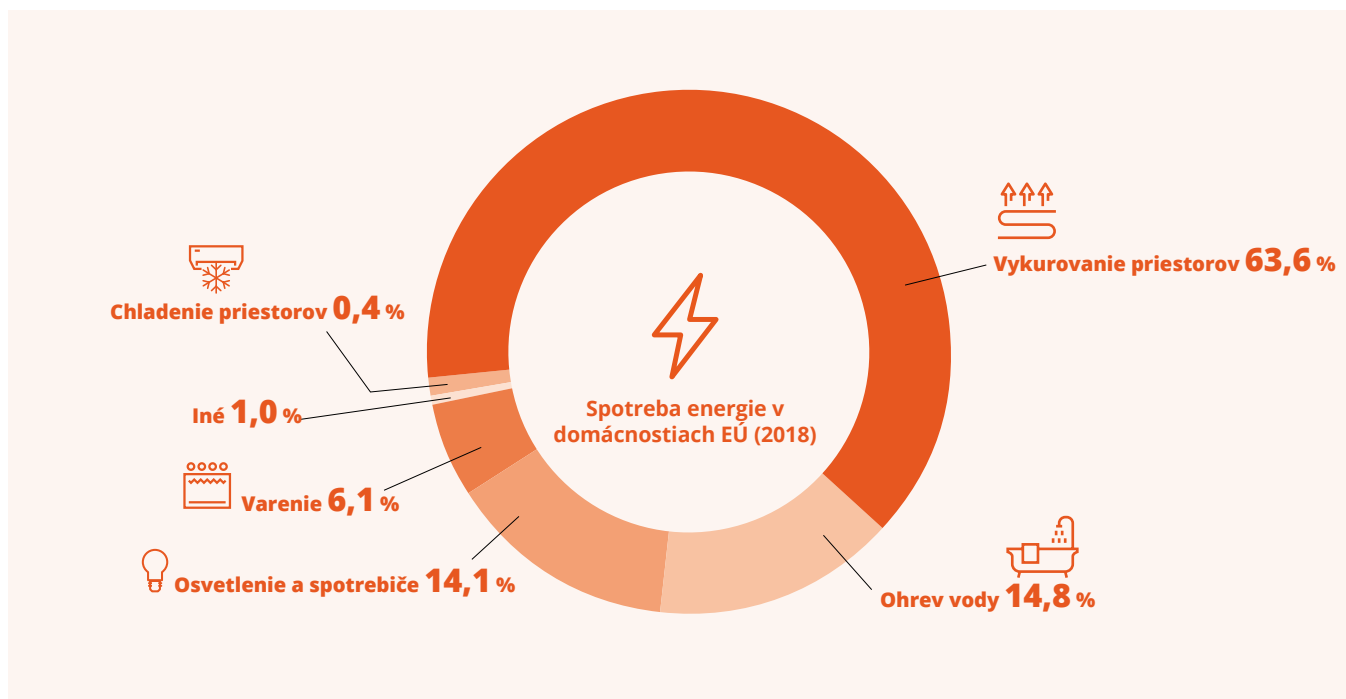
Tri štvrtiny emisií skleníkových plynov v EÚ pochádzajú z výroby a spotreby energie.

Existujú **dva spôsoby, ako znížiť emisie skleníkových plynov, ktoré súvisia s energiou**.

- Zlepšením energetickej účinnosti a spotrebovaním menšieho množstva energie (napríklad izolovaním budov).
- Zvýšením podielu energie produkovanej z obnoviteľných zdrojov. V roku 2018 sa domácnosti podieľali na 26,1 % spotrebe energie v EÚ, pričom väčšina z nej sa vyrábala zo zemného plynu (32,1 %) a elektriny produkovanej z fosílnych palív (24,7 %), pričom obnoviteľné zdroje zodpovedali 19,5 %. Vykurovanie je hlavná zložka, na ktorú domácnosti využívajú energiu.

Efektívnejšia a udržateľnejšia produkcia a využívanie energie pomáhajú chrániť životné prostredie, ako aj zdravie a pohodu ľudí. Spomaľujú tiež zmenu klímy a globálne otepľovanie a znižujú závislosť EÚ od externých dodávateľov ropy a plynu. Z tohto dôvodu je cieľom Európskej zelenej dohody priniesť zmenu smerom od uhlia k čistejším zdrojom energie.

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: výroba a používanie

Energeticky efektívne budovy

Budovy sú zodpovedné za približne 40 % celkovej spotreby energie EÚ a viac ako tretinu emisií skleníkových plynov EÚ.

Približne 75 % všetkých budov v EÚ nie je energeticky efektívnych a ročne prejde rekonštrukciou zameranou na energetickú efektívnosť len 1 % z nich. Približne 85–95 % dnešných budov sa bude naďalej využívať v roku 2050.

Na zníženie emisií skleníkových plynov v EÚ o 55 % do roku 2030 bude nutné znížiť emisie skleníkových plynov z budov o 60 %. Budovy preto musia byť energeticky úspornejšie, napríklad prostredníctvom lepšej izolácie.

Nová stratégia Európskej komisie na podporu rekonštrukcie budov, A Renováciou Wave for Europe má za cieľ zdvojnásobiť ročnú mieru energetickej renovácie v priebehu nasledujúcich 10 rokov.

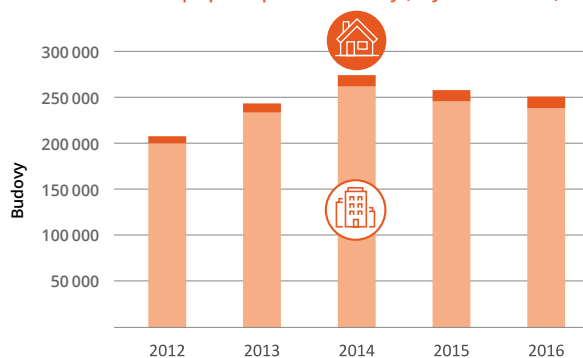
Existuje takzvaná dilema medzi prenajímateľom a nájomníkom: majitelia domov nechcú investovať príliš veľa peňazí do energeticky efektívnych zariadení a renovácií, keďže nevidia návratnosť týchto peňazí, zatiaľ čo nájomníci platia náklady na energiu majú úžitok z dosiahnutých úspor.

Nová vlna investícií do energeticky efektívnej rekonštrukcie budov by mohla fungovať ako stimul

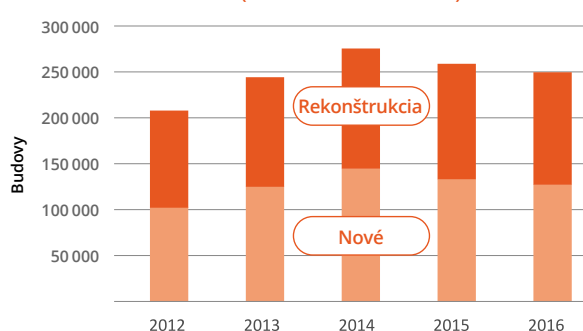
pre stavebný sektor. Do roku 2030 by ak mohlo potenciálne vzniknúť 160 000 ekologických pracovných miest.

Pre niektoré členské štáty EÚ ešte stále nie je prioritou to, aby podnikli naliehavé kroky potrebné v stavebnom sektore.

Budovy s takmer nulovou spotrebou energie v Európe podľa použitia budovy (obytné alebo nie)

Budovy s takmer nulovou spotrebou energie v Európe (nové a zrekonštruované)

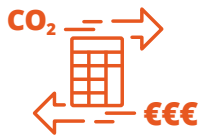

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: výroba a používanie

Spoplatnenie uhlíka

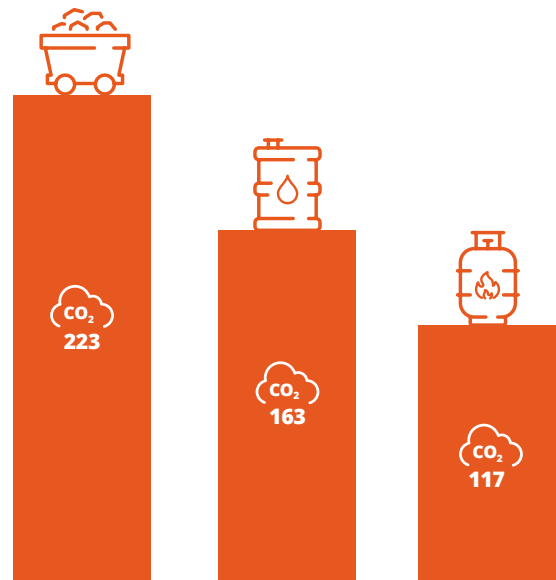
Stanovenie ceny uhlíka je snahou zachytiť „externé“ náklady na jeho emisie. Cena uhlíka pritom predstavuje náklady, ktoré verejnosť – každý z nás – zaplatí za škody spôsobené zmenou klímy, ako sú náklady na zdravotnú starostlivosť alebo materiálne škody, ktoré vyplývajú z vln horúčav a sucha.

Existujú rôzne spôsoby, ako stanoviť cenu uhlíkových emisií, pričom systémy obchodovania s emisiami a uhlíkové dane sú najbežnejšie z nich.

Obchodovanie s emisiami znamená, že subjekty produkujúce uhlík (ako napríklad dodávatelia elektriny) získajú certifikáty, ktoré im umožňujú vytvoriť určité množstvo CO₂ za rok. Znížením emisií CO₂ môžu potom predať akékoľvek nepoužité povolenia iným stranám na trhu, ktoré majú vyššie emisie. Celkový počet certifikátov je obmedzený a v priebehu času sa zníži zákonom, takže subjekty produkujúce uhlík sú motivované zlepšiť svoju uhlíkovú stopu.

Obsah uhlíka vo fosílnych palivách podľa typu
- uhlie, ropa, zemný plyn
(v librách CO₂ na milión britských tepelných jednotiek)

EÚ spustila systém obchodovania s emisiami v roku 2005. Bol to prvý svetový trh s uhlíkom a stále je najväčší. Obmedzuje emisie z približne 10 000 zariadení v energetickom sektore a vo výrobnom priemysle, ako aj leteckých spoločností, ktoré pôsobia v zúčastnených krajinách. Hoci systém zatiaľ nepokrýva všeobecné emisie z dopravy a budov, pokrýva približne 40 % emisií skleníkových plynov v EÚ.

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: výroba a používanie

Spoplatnenie uhlíka

Uhlie (antracit)	228,60
Uhlie (hnedé uhlie)	216,24
Uhlie (subbitumenózne)	214,13
Uhlie (bituminózne)	205,40
Motorová nafta a vykurovacia nafta	163,45
Benzín (bez etanolu)	155,77
Propán	138,63
Zemný plyn	116,65

Libry CO₂ produkované na milión britských tepelných jednotiek (Btu) energie pre rôzne palivá

Na rozdiel od systému obchodovania s emisiami určuje uhlíková daň priamo cenu uhlíka definovaním miery daňových sadzieb pri emisiách skleníkových plynov alebo, častejšie, za obsah uhlíka v palivách. Obsah uhlíka vo fosílnych palivách sa vzťahuje na rôzne množstvá oxidu uhličitého (CO₂), ktoré rôzne palivá produkujú vo vzťahu k energii, ktorá sa vytvára pri ich horení. Čierne uhlie napríklad produkuje takmer dvakrát toľko CO₂ na vyrobenú energiu, ako keď sa spaľuje ako zemný plyn.

Niekoľko európskych krajín, ako je Fínsko, Nórsko, Švédsko a Dánsko, začalo experimentovať so zdanením uhlíka v 90. rokoch. Odvtedy nasledovalo niekoľko ďalších európskych krajín, ale v oblasti daňových sadzieb stále existujú veľké rozdiely. Uhlíkové dane môžu byť efektívnym spôsobom, ako znížiť emisie CO₂ a znečistenie vzduchu tak, že sa určí cena uhlíka, ktorá môže zohrávať úlohu pri znižovaní emisií zo sektorov, ktoré nie sú zahrnuté v systéme obchodovania EU ETS.

Príjmy zo spoplatnenia uhlíka sa môžu použiť na podporu ďalšieho úsilia o zníženie emisií skleníkových plynov. Môžu sa tiež použiť na kompenzáciu zafarbenia nízkopríjmových domácností prostredníctvom sociálnych benefitov, jednorazových platieb alebo investovania do špeciálnych programov, ako sú napríklad dotácie na rekonštrukcie budov.

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: výroba a používanie

Solárna energia je obnoviteľný zdroj energie, ktorý možno použiť na zásobovanie domácností elektrinou a horúcou vodou. Solárna energia má potenciál do roku 2040 pokryť 20 % dopytu elektrickej energie v EÚ.

Vo väčšine členských štátov tvorí solárna energia menej ako 1 % energie používanej na vykurovanie a chladenie. V krajinách, ktoré majú teplejšiu klímu s väčšou intenzitou slnečného žiarenia a menším dopytom po vykurovaní, poskytuje solárna energia oveľa vyšší podiel celkovej energie – napríklad viac ako 15 % na Cypre.

Tepelné čerpadlá sú ďalším efektívnym zdrojom energie. Sú umiestnené mimo obytných domov, fungujú ako chladničky, ale naopak, využívajú energiu z prostredia na vykurovanie alebo chladenie priestoru. Hoci sú poháňané elektrinou, používajú ju veľmi efektívne.

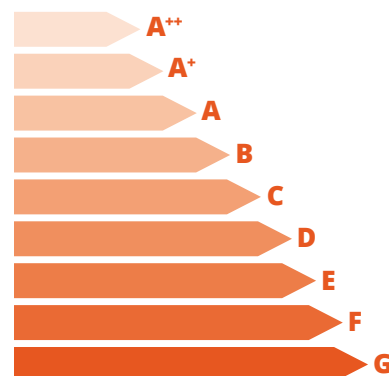

Tepelné čerpadlá sa v posledných rokoch stali oveľa bežnejšími, najmä v členských štátoch s chladnejšou klímou, kde je k sieti zemného plynu pripojených menej domovov. Najobľúbenejšie sú vo Švédsku, Estónsku, Fínsku a Nórsku, kde sa každoročne predá viac ako 25 tepelných čerpadiel na 1 000 domácností.

Na zníženie emisií zo systémov vykurovania domácností, podporujú členské štáty inštaláciu tepelných čerpadiel a solárnych panelov, najčastejšie prostredníctvom dotácií a pôžičiek, ale aj pomocou daňových úľav. To vedie k výraznému nárastu v inštaláciách v niektorých členských štátoch.

Od roku 2015 požaduje nariadenie EÚ, aby boli tepelné čerpadlá, solárne panely a podobné domáce zariadenia na výrobu elektriny a tepla označené informáciami o energetickej účinnosti a spotrebe. EÚ okrem toho v roku 2010 stanovila požiadavku, aby všetky nové budovy boli do roku 2021 „takmer s nulovou spotrebou energie“ a využívali energiu z obnoviteľných zdrojov. Približne 1,2 milióna budov s „takmer nulovou spotrebou energie“ bolo postavených alebo sa existujúce budovy zrenovovali tak, aby vyhovovali požiadavkám od roku 2012 do roku 2016. Ich podiel na stavebnom trhu sa zvýšil zo 14 na 20 %.

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: výroba a používanie

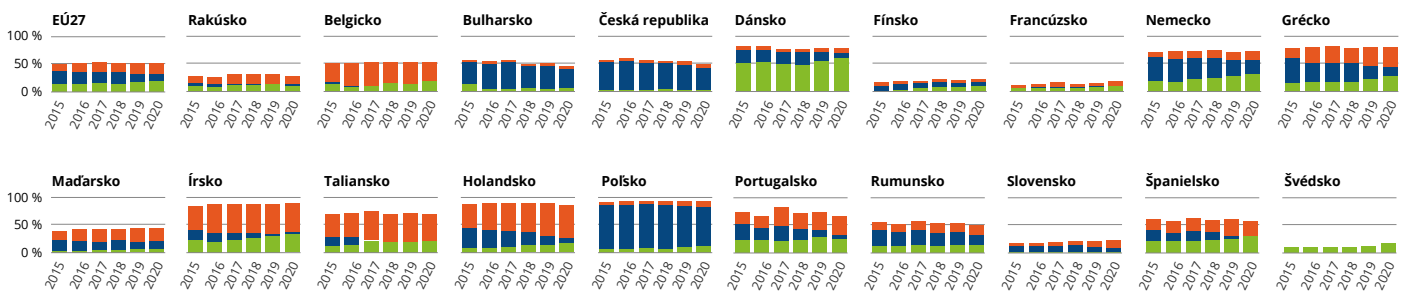
Prechod z uhlia na iné zdroje energie

Obnoviteľné zdroje energie predbiehajú fosílna palivá, a v roku 2020 sa po prvýkrát stali hlavným zdrojom elektrickej energie v EÚ. Uhlie je však stále dôležitým zdrojom v niektorých členských štátoch, aj keď spaľovanie uhlia produkuje väčšinu CO₂ na energiu, ktorá vzniká pri spaľovaní – takmer dvakrát toľko ako

pri zemnom plyne zemného plynu a 40 % viac ako nafta a vykurovací nafta. Krajiny, ktoré sa na uhlie najviac spoliehajú, sú Poľsko, Nemecko, Bulharsko, Česko a Rumunsko. Nemecko a Poľsko sú spoločne zodpovedné za 54 % emisií z uhlia.

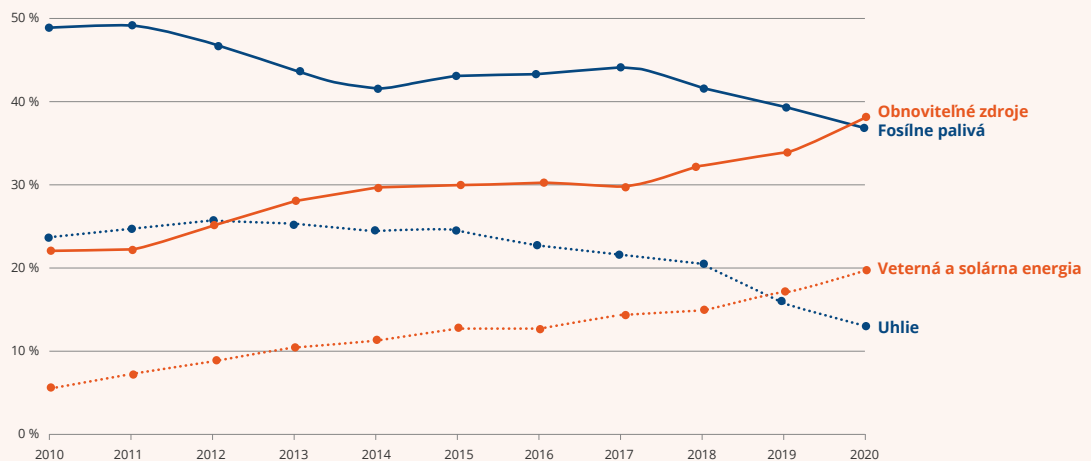
Zdroje výroby elektrickej energie v členských štátoch EÚ

Percento celkovej výroby elektriny ■ Veterná a solárna energia ■ Uhlie ■ Plyn

Obnoviteľné zdroje prebiehajú fosílna palivá

podiel na výrobe elektriny v EÚ27 v %

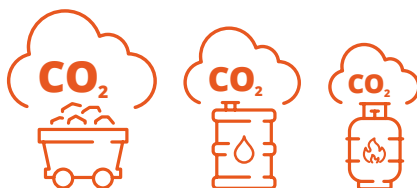

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: výroba a používanie

Prechod z uhlia na iné zdroje energie

Uhlie produkuje viac CO₂ na kilogram ako akékoľvek iné fosílné palivo. Hoci elektrárne zlepšili svoju environmentálnu výkonnosť, stále sú hlavným zdrojom látok znečisťujúcimi ovzdušie a vodu.

Experti hovoria, že ak chceme dosiahnuť cieľ Európskej komisie a znížiť emisie skleníkových plynov o najmenej 55 % do roku 2030, členské štáty EÚ by museli takmer ukončiť s využívaním uhlia ako energetického zdroja.

Z 27 členských štátov EÚ, ktoré tradične používali uhlie na výrobu svojej elektrickej energie, 14 už viac uhlie nepoužíva alebo vyhlásili, že sa tak stane do roku 2030. Nemecko má tento cieľ stanovený na rok 2038, Poľsko na rok 2049, Rumunsko a Bulharsko nemá naplánované žiadne vyradenie uhlia a Česko a Slovinsko stále definujú časovú os.

Postupné vyradenie uhlia je výzvou pre dotknuté regióny. Uhoľné odvetvie v EÚ zamestnáva 237 000 ľudí v uhoľných elektrárnach a baniach a toto číslo by sa mohlo do roku 2030 znížiť o 160 000, kým tento sektor úplne nezmizne do začiatku 40. rokov 21. storočia. Pokles môže byť ešte rýchlejší v závislosti od toho, ako rýchlo sa uhlie vyraduje z používania v rámci EÚ.

EÚ zriadila Mechanizmus a fond na spravodlivú transformáciu na podporu regiónov EÚ, ktoré sú najviac postihnuté prechodom ku klimatickej neutralite, a to najmä v oblasti uhlia, rašeliny a ropy. Tento nástroj regiónov pomôže reštrukturalizovať svoje ekonomiky a zachovať pracovnú silu v sektoroch, ktoré prežijú aj v budúcnosti.

**Ako vyrábame energiu
ekologicky a spravodlivo:
výroba a používanie**

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: transformácia

Otázka č. 2

Je dôležité, aby v prechode na čistejšie, ekologickejšie formy energie nezostal nikto opomenutý. Ako môžeme zabezpečiť, aby bol prechod spravodlivý pre každého? **Pozrite si nižšie uvedené možnosti, porozprávajte sa o nich** so svojou skupinou a **zoraďte** ich podľa riešení, ktoré považujete za najlepšie.

Body	Možnosť
5 body	B
4 body	C
3 body	A
2 body	E
1 bod	D

Vzor hlasovacieho lístka

- A** Technológie šetriace energiu, ako sú domáce spotrebiče a osvetľovacie zariadenia, by mali byť **dostupnejšie** pre nízko príjmové domácnosti.
- B** Energia a elektrina vyrábaná z neobnoviteľných zdrojov sa **zdražie**, ak sa spoplatní uhlík vyprodukovaný vo výrobnom procese (označovaný ako cena uhlíka resp. spoplatnenie uhlíka). Toto zvýšenie cien by sa malo kompenzovať v prípade nízko príjmových domácností.
- C** Ľudia, ktorí pracujú v odvetví fosílnych palív alebo v energeticky náročných odvetviach, by mali **mať príležitosť na rekvalifikáciu**, aby si mohli nájsť novú prácu v rovnakom alebo v inom sektore.
- D** Komunity a regióny, ktoré sú závislé od ťažby uhlia, by mali dostať **osobitnú pomoc pri podpore zelenej transformácie**.
- E** Aké **ďalšie riešenia** Vám napadajú?

Kontext

EÚ sa na základe Zelenej dohody rozhodla prejsť na zelenú energiu a do roku 2050 sa stať prvým klimaticky neutrálnym kontinentom. Odhaduje sa, že zelená transformácia bude mať pozitívny vplyv na ekonomiku a zamestnanosť. Pri zavedení správnych politík by v EÚ mohlo do roku 2030 vzniknúť približne 1 milión pracovných miest – najmä pozícií so strednou odbornosťou a úrovňou mzdy v oblasti stavebníctva a výroby.

Zelená transformácia znamená transformáciu energetického sektora, ktorá bude vyžadovať obrovské investície v krátkom období. Samotné náklady na elektrickú energiu pri tejto transformácii by mali dosiahnuť medzi 1,2 bilióna a 1,4 bilióna EUR do roku 2050. Dodávatelia energií v súčasnosti prenášajú časť týchto nákladov na spotrebiteľov vo svojich účtoch za energiu. Zvyšuje sa tým riziko energetickej chudoby, ktorá postihne až 34 miliónov ľudí v EÚ. Nízkopříjmové domácnosti si nemôžu dovoliť novšie, efektívnejšie zariadenia a často bývajú v starších budovách, ktoré neboli zrenované, čo znamená, že v porovnaní s ľuďmi žijúcimi v energeticky úsporných budovách platia výrazne vyššie účty za energiu.

Prechod na ekologickú energiu vyvíja tlak na časti energetického sektora, ktoré stále závisia od fosílnych palív, ako je napríklad ťažba uhlia a výroba minerálneho oleja (napr. parafín). Preto Európska komisia navrhuje nový Sociálny fond na ochranu klímy, ktorý podporuje investície do dekarbonizácie budov a dopravy a zároveň rieši energetickú chudobu. Bude podporovať zraniteľné domácnosti a malé podniky tak, aby financovali energetické rekonštrukcie a ďalšie opatrenia, ktoré im pomôžu znížiť spotrebu energie a prejsť na obnoviteľné zdroje. Fond poskytne od roku 2025 do roku 2032 72,2 miliárd EUR.

EÚ vytvorila Fond na spravodlivú transformáciu s objemom 19,2 miliardy EUR, ktorý pomôže pri spravodlivej a inkluzívnej zelenej transformácii. Členské štáty môžu tieto zdroje použiť na financovanie projektov, ako sú školiace a rekvalifikačné programy, ktoré pomôžu ľuďom nájsť nové možnosti zamestnania v regiónoch, ktoré sú veľmi závislé od odvetví, kde sa vo veľkej miere používajú fosílna palivá a produkujú skleníkové plyny.

1 milión

nových ekologických pracovných miest v EÚ do roku 2030

72,2 miliardy

v sociálnom klimatickom fonde 2025 > 2032

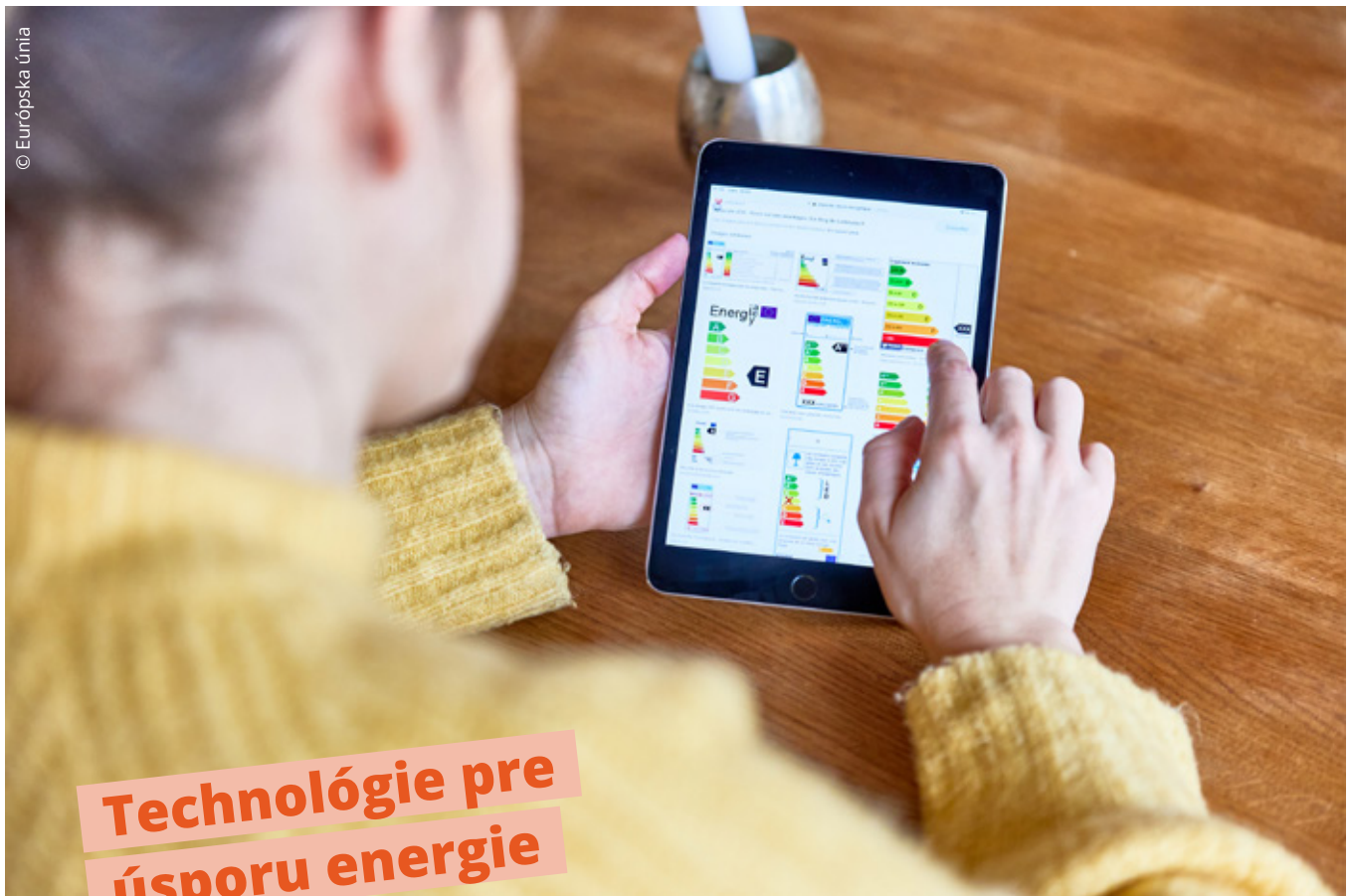

19,2 miliardy

v odhade pre Fond na spravodlivú transformáciu

Ako vyrábame energiu
ekologicky a spravodlivo:
transformácia

Technológie pre úsporu energie

Existujú rôzne spôsoby, ako šetriť energiu : od nízko a stredne úsporných riešení, ako sú žiarovky a domáce spotrebiče, až po vysoko nákladové, energeticky úsporné technológie používané na rekonštrukciu domov (napríklad softvérové riešenia na riadenie energie).

Pri nákupe spotrebičov sa musia spotrebitelia často rozhodovať medzi štandardným modelom a energeticky úsporným modelom, ktorý je obvykle drahší, ale počas životnosti zariadenia sľubuje nižšie prevádzkové náklady. Kompromis znamená minúť menej peňazí teraz (so štandardným modelom) a minúť menej peňazí neskôr (s energeticky úsporným modelom). Napríklad prechod na jednu z energeticky úspornejších elektrických pecí, Vám môže ušetriť až 230 EUR za 15 rokov.

Nízkopříjmové domácnosti zvyčajne nedokážu dovybaviť svoje domovy energeticky úspornými technológiami tak často, ako vlastníci domov s vyšším príjmom. Programy rekonštrukcie budov by mohli byť atraktívnejšie pre majiteľov nízkopříjmových domácností po znížení úrokových sadzieb pôžičiek, predĺžení obdobia splácania úveru a/alebo zvýšení sumy dotácie.

Zásady výmeny spotrebičov často zahŕňajú neefektívne osvetlenie a staré spotrebiče, ako sú práčky a chladničky. Napríklad jeden nemecký program poskytuje nízkopříjmovým domácnostiam grant vo výške 150 EUR, aby im pomohol kúpiť si novú, energeticky účinnú chladničku.

Refinancovanie ceny uhlíka

© Európska únia

V nízkopríjmových domácnostiach v EÚ tvoria účty za energiu (vrátane daní) približne 10 % z celkových nákladov na domácnosť – v rozsahu od nízkej úrovne 3 % celkových nákladov na domácnosť vo Švédsku po vysokú úroveň 23 % na Slovensku.

Smernica EÚ o zdaňovaní energie poskytuje členským štátom možnosť oslobodenia zraniteľných domácností od vyšších daní za energiu.

Energia a elektrina budú drahšie, ak sa uhlík vyprodukovaný vo výrobnom procese spoplatní (viď. cena uhlíka resp. spoplatnenie uhlíka). Príjmy zo stanovenia cien uhlíka možno použiť na kompenzáciu zaťaženia nízkopríjmových domácností prostredníctvom výhod a dotačných systémov.

Napríklad Írsko sa usiluje prerozdeliť tieto výnosy na ochranu zraniteľných domácností zvýšením príspevku na palivo. Portugalsko má v úmysle prerozdeliť výnosy z uhlíkových daní vo forme úľavy od príjmov pre nízkopríjmové rodiny. A keď Švédsko v roku 1991 predstavilo svoju uhlíkovú daň, všeobecne tým znížilo daň z energií, aby zabránilo zvýšeniu celkového zdanenia, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na nízkopríjmové domácnosti.

Vlády môžu tiež využívať výnosy zo spoplatnenia uhlíka na zvýšenie výdavkov na ochranu životného prostredia a na podporu ďalšieho úsilia o zníženie emisií skleníkových plynov.

**Ako vyrábame energiu
ekologicky a spravodlivo:
transformácia**

Rekvalifikácia

V EÚ stále pracuje 237 000 ľudí v uhoľnom odvetví, najmä v uhoľných elektrárňach a v baniach. Toto číslo by sa mohlo do roku 2030 znížiť o 160 000.

Mladší ľudia sa zdajú byť otvorenejší voči zvyšovaniu kvalifikácie a rekvalifikácie.

Fond na spravodlivú transformáciu EÚ okrem iného pomôže ľuďom prispôbiť sa meniacemu sa trhu práce tak, že vychádza z ich existujúcich zručností alebo podporuje získavanie nových a pomáha tak pri hľadaní novej práce.

Nový Európsky sociálny fond Plus (ESF+), ktorý má na roky 2021 – 2027 rozpočet viac ako 99 miliárd bude okrem toho investovať do rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie ako pomoci pri prechode na zelenú a digitálnu ekonomiku.

Nedostatočné zručnosti sú prekážkou pri prechode na nízkouhlíkový energetický systém. V starnúcej pracovnej sile v energetickom priemysle, dominujú muži, a to najmä v bežných energetických sektoroch. Je tu veľký dopyt po kvalifikáciách z oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM), ako aj po ľuďoch s digitálnymi zručnosťami.

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: transformácia

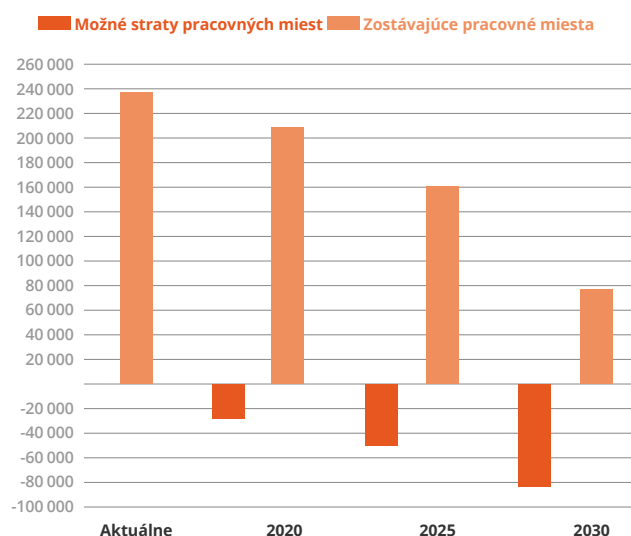
Podpora pre uhoľné regióny

V EÚ stále pracuje v oblasti ťažby uhlia 185 000 ľudí. Poľsko zamestnáva približne polovicu tejto pracovnej sily, za ktorou nasleduje Nemecko, Česko, Rumunsko, Bulharsko, Grécko a Španielsko.

Odhaduje sa, že ohrozených je 109 000 pracovných miest v odvetví ťažby uhlia, keďže sektor je čím ďalej, tým menej konkurencieschopný. Jeden región v Poľsku môže stratiť až 41 000 pracovných miest, čo je približne polovica celkového počtu pracovných miest v danom regióne.

Zatvorenie poslednej uhoľnej elektrárne v Nemecku je na pláne v roku 2038, pričom dotedy dostanú spolkové štáty závislé od ťažby uhlia celkovo 14 miliárd EUR, ktoré investujú do postihnutých regiónov. Tieto fondy sa môžu použiť na projekty digitalizácie, rozširovania turizmu, zlepšenie mestskej infraštruktúry alebo inovačné projekty na ochranu klímy a životného prostredia.

Členské štáty, v ktorých regióny, priemyselné odvetvia a pracovníci čelia najväčším výzvam pri prechode na zelenú energiu, môžu požiadať o financovanie z Fondu na spravodlivú transformáciu. Prostredníctvom dialógu s Európskou komisiou budú musieť definovať „Teritoriálne plány na spravodlivú transformáciu“, ktoré zistia problémy v každom regióne, ich potreby a ciele rozvoja a podporné opatrenia, ktoré sa majú zaviesť do roku 2030.

Ako vyrábame energiu ekologicky a spravodlivo: transformácia

Chcete sa o svoj názor na budúce politiky EÚ v oblasti klímy podeliť s ľuďmi z celej Európy?

Navštívte viacjazyčnú digitálnu platformu pre Konferenciu o budúcnosti Európy a vymieňajte si nápady s ďalšími zúčastnenými!

Ako by ste chceli prispieť ku klimaticky neutrálnej Európe? Diskutujte a zapájajte sa.

Navštívte webové stránky platformy **Count Us In** a zapojte sa ešte dnes.

Ako môžete prispieť ku klimaticky neutrálnej Európe

Prejdite na solárnu energiu

Nainštalujte solárne panely, ktoré vyrobia energiu pre Váš domov.

Priškrťte ventily

stlňte vykurovanie vo Vašej domácnosti o jeden alebo viac stupňov.

Izolujte

nainštalujte alebo vylepšite izoláciu v svojom domove.

Prejdite na inú energiu

prejdite k dodávateľovi energie s nulovými emisiami uhlíka.

Chcete mať aktuálne informácie o výsledkoch stretnutí Peer Parliaments?

Chceli by ste usporiadať stretnutie Peer Parliament?

Navštívte stránku Peer Parliaments na webovom sídle Európskeho klimatického paktu a zaregistrujte sa.